

Bevolgingskrimp en daardoor minder leden. Terugtrekkende overheid en daardoor minder financiën. Afnemende betrokkenheid van leden en daardoor minder vrijwilligers. Sportverenigingen in Limburg zien tal van uitdagingen op zich afkomen. Hoe houden ze het hoofd boven water?

Speelsters van het nieuwe LimMid trainen al samen.

foto Stefan Koopmans

In de kantine van MVC '19 spelen overdag de kinderen.

foto Laurens Eggen

“ Er zijn altijd schommelingen qua ledental, maar we blijven inzetten op ledengroei.

BC Dynamo

“ Het aantal leden groeide reusachtig na ingebruikname nieuw park en gelijktijdige fusie.

Tennisvereniging Napoleon

“ In de afgelopen vier jaar is ons ledental met meer dan 50 procent gegroeid.

Gennep Cougars

Voetbal heeft een voorkeurspositie

Afzonderlijk kunnen de handbalclubs in Midden-Limburg geen teams meer vullen, is het ondoenlijk ieder een team op topniveau te behouden en is het aantal jeugdleden ‘zorgwekkend’.

door Kitty Borghouts en Judith Janssen

Handbal is een speerpuntsport voor de provincie Limburg, maar als er nu niets gebeurt, lijkt het handbal in Midden-Limburg een marginale sport te worden. Niet voor niets kruipen de drie handbalverenigingen in Maasgouw, Leudal en Roermond-Zuid bij elkaar om er samen voor te zorgen dat de handbalsport gaat bruisen in de regio. De nieuwe vereniging LimMid moet soelaas bieden. Oud-voorzitter Sjra Rutten van HV Maasgouw en bestuurslid van LimMid schetst het probleem: „We hebben al te maken met 10 tot 15 procent krimp onder de jeugd en we verwachten nog eens 10 tot 15 procent krimp de komende tien tot vijftien jaar. Dat betekent dat de markt voor nieuwe aanwas kleiner wordt. Bovendien hebben we veel concurrentie van zaalvoetbal, vrouwenvoetbal en solosporten zoals running en fitness. Tot slot is handbal een relatief dure teamsport. Veel duurder dan voetbal.” Vooral dat laatste steekt. Volgens Rutten betaalt zijn club de hoofdprijs qua zaalhuur (34,50 euro per uur), terwijl de voetbalclubs per jaar een vast bedrag betalen aan pacht en ongelimiteerd gebruik mogen maken van de velden. „Volgens mij heeft voetbal een onterechte preferente positie en ik houd mijn hart vast als de KNVB zijn mar-

ketingmachine nog meer gaat richten op damesvoetbal.” Rutten ervaart het als een ‘oneerlijk gevecht’. „Maar wel een gevecht dat je moet voeren, anders overleef je niet.” HV Maasgouw telt zo’n negentig leden. De inkomsten van de club komen voornamelijk uit de contributie. Inkomsten uit sponsoring vallen behoorlijk tegen en de club bezit geen eigen horeca. „In de meeste sporthallen mogen we geen reclameborden plaatsen. Bovendien hebben we geen eigen kantine waarmee we geld kunnen verdienen. De contributie is onze sluitpost waarmee we de financiën kunnen rechtzetten.” Collega Hans de Jong, oud-voorzitter van HV Leudal en straks preses van de nieuwe koepelclub LimMid stelt dat je moet samenwerken. „Dat begint vanuit de gedachte dat je elkaar nodig hebt. We zijn begonnen met een kennismakingstoernooi en gezamenlijke trainingen en dat werkte goed.” Geen enkel dorp buiten Roermond is groot genoeg voor een eigen handbalvereniging, zeggen de oud-voorzitters. Volgens hen reist 60 tot 70 procent van de leden al naar een speellocatie een paar kilometer verderop. HV Maasgouw is al een fusieclub, maar er was ooit een periode dat er tussen Sittard en Roermond meer dan tien handbalverenigingen actief waren. Dat zijn er nu dus nog maar vijf. Toch zien de heren die ontwikkeling niet somber in. Bundeling van krachten betekent ook dat je kunt innoveren. Zo willen ze het beachhandbal ontwikkelen om de jeugd bij zich te houden en nieuwkomers te trekken. Dat geldt ook voor het G-handbal dat nu al in Maasgouw wordt aangeboden, maar straks in heel Midden-Limburg. „In kleine dorpen ligt de toekomst bij het verbinden van verenigingen aan maatschappelijke functies”, zegt Rutten. Maar daarvoor is een omslag nodig in denken bij gemeenten en dat is een taai proces.”

‘Samenwerken klinkt niet heel erg sexy’

In de kantine van voetbalclub MVC '19 spelen 's middags de kinderen van de buitenschoolse opvang. In Maasbree zoeken sportverenigingen en maatschappelijke organisaties elkaar nadrukkelijker op.

door Kitty Borghouts en Judith Janssen

De voetbalclub, de handbalclub, de tennis- en badmintonvereniging, de ruitclub. Eigenlijk bijna alle (sport)verenigingen in Maasbree liepen rond met dezelfde vragen. Hoe vinden we - en behouden we - vrijwilligers? Wat kunnen we doen om de sponsoring te verbeteren? Wat te doen met accommodaties? Hoe kunnen we het kader opleiden? Rob Hüskens hoorde ze aan en richtte een stichting op, stichting Bree, met als doel de verenigingen met elkaar in gesprek te krijgen en te zorgen dat ze elkaar kunnen versterken. „In het dorp liep al een project Vereniging van de Toekomst en stichting Bree vloeit daar eigenlijk uit voort. De tijden zijn veranderd en de verenigingen in het dorp hebben door dat er iets moet gebeuren willen ze niet omkiepen.” Hoewel in het dorp de nood nog niet aan de man is - uit onderzoek blijkt dat bijna alle kinderen aan sport doen - ziet men voor de toekomst wel wat op ze afkomen. „Dure accommodaties staan overdag leeg, de jongeren vanaf zestien trekken zich terug uit de clubs, vrijwilligers zijn moeilijk te vinden evenals een goed opgeleid kader”, aldus Hüskens. Maar samenwerken is soms lastig. „Het begint er alleen al mee dat niet alle verenigingen

voor zichzelf duidelijk hebben waar ze naartoe willen in de toekomst. Veel hangt af van individuen. Sommigen zijn nog te veel met hun eigen eilandje bezig, anderen kijken al wel naar elkaar en naar de toekomst. Iedereen is natuurlijk trots op het huis - de vereniging in dit geval - dat hij zelf heeft gebouwd. Samenwerken klinkt niet zo sexy.” Sexy of niet, de voorbeelden van samenwerkingen in het dorp zijn inmiddels talrijk. De ouderen die sinds kort judoles volgen om beter te kunnen vallen bijvoorbeeld. Of de tennis- en de badmintonclub die samen lessen geven, of de school en de indoorsportverenigingen die samenwerken in het project KERNgezond. En dan is er de voetbalclub die zijn accommodatie, die overdag toch leegstaat, beschikbaar stelt aan de kinderopvangcentrum Hoera. „Verenigingen voelen dat ze een maatschappelijke rol moeten en kunnen spelen. En dat doen ze graag”, zegt Marlieke Verstraten die sinds 2012 in de gemeente werkt als combinatiefunctionaris en verbindingen maakt tussen onderwijs, sport en maatschappelijke instellingen. Sinds vorig jaar is Maasbree bovendien Sportdorp en wordt gestimuleerd dat sportverenigingen samenwerken met andere organisaties en nieuwe activiteiten ontplooiën die de leefbaarheid in het dorp moeten vergroten. „Doordat we Sportdorp zijn, is er geld beschikbaar voor de verenigingen die een project hebben bedacht. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het dorp daarin zelfvoorzienend wordt”, aldus Verstraten. Maasbree moet leefbaar blijven, met een bloeiend sportverenigingsleven, vinden Verstraten en Hüskens. We hopen uiteindelijk ouderen en jongeren aan de clubs te binden, als vrijwilliger of bestuurslid. En langzaam begint het te werken. Verenigingen beginnen te beseffen dat ze niet alleen staan.”

De tennisclub in Brunssum wil de jeugd stimuleren.

foto Marcel van Hoorn

‘Het gaat ons vooral om nieuwe leden’

Ooit lagen er tien tennisbanen, nu nog maar zeven. Ooit telde de tennisclub LTC Brunssum 345 leden, nu nog maar 245. Toch is er hoop. „We gaan een tijd tegemoet van samenwerking.”

door Kitty Borghouts en Judith Janssen

Waar tot voor kort nog drie tennisbanen lagen, groeit nu gras en onkruid. Een prima plek voor een jeu-de-boulesbaan, denkt de voorzitter van de tennisclub LTC Brunssum, Jos Gelissen (67). Hij heeft de eerste gesprekken met de plaatselijke jeu-de-boulesvereniging al gevoerd. En waarom kunnen de kinderen van de nabijgelegen basisschool hier op woensdagmiddag niet een balletje slaan? Het levert misschien wel nieuwe jeugdleden op. Vanaf het terras bij de kantine Baseline, overziet Gelissen de zeven banen van het tennispark aan de Wieënweg. Ooit zat het terras nog vol, maar dat is niet meer zo. De club kampt met ledenverlies. Kinderen kiezen vaak voor andere sporten en de oudere generatie haakt af. „We zien de laatste vier jaar uitval aan de bovenkant, door krimp en vergrijzing.” Sinds zijn aantreden drie jaar geleden denkt Gelissen stevig na over de toekomst van de club. Hij moet wel, want de tijd dat bestuursleden op hun kont konden blijven zitten, is voorbij. Ledenverlies speelt de club parten. In 2008 telde LTC Brunssum nog 345 leden, inmiddels zijn dat er nog maar 245. En honderd leden minder, betekent ook een daling van inkomsten, namelijk

met zo’n 10.000 euro per jaar, terwijl de kosten voor de huur van de accommodatie, het onderhoud, verzekeringen en energie gelijk zijn gebleven. „We worstelen elk jaar opnieuw om het gat van 20.000 euro te dichten. De club betaalt huur aan de gemeente, een bedrag dat ooit paste bij de omvang van de club. Maar nu is die omvang behoorlijk afgenomen. We zijn naar de gemeente gestapt, maar die kan of wil ook niet veel doen. Zij moet ook bezuinigen.” Maar met een sluitende begroting, ben je nog geen gezonde vereniging. Je moet geld opzij zetten om tegenslagen op te vangen of nieuwe ontwikkelingen te stimuleren. Het roer moet dus om, anders overleeft de club het niet. De eerste stappen zijn gezet: de tennisbanen werden vernieuwd zodat die voortaan het hele jaar door gebruikt kunnen worden en de kantine kwam in eigen beheer. „Die inkomsten zijn hard nodig om het gat te dichten. Maar om de kantine draaiend te houden, moet je vrijwilligers hebben en om te zorgen dat er mensen in die kantine komen, moet je activiteiten opzetten.” Geld binnenhalen is een ding, het gaat het bestuur er vooral om nieuwe leden aan zich te binden. „Wil je de toekomst stabiel ingaan, dan moet je de jeugd stimuleren, door jeugdteams, toernooien en schooljeugdmiddagen te houden. Niet voor niets organiseert de club elk jaar het prestigieuze 4-sterren Nationaal Ranglijst Tennis-toernooi. Dat trekt mensen.” Brunssum telt nu drie tennisverenigingen. Gelissen kan zich niet voorstellen dat die over tien jaar nog allemaal bestaan. „Ik zie op termijn een groot sportcomplex voor me waar de voetbalclub zit en de tennisclub. En we moeten breder kijken. We kunnen een leerwerkplek opzetten voor mensen met een uitkering bijvoorbeeld. We gaan een andere tijd tegemoet, die van samenwerking.”